

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Conceptnota Vlaamse Regering:
NAAR EEN AMBITIEUS EUROPEES INDUSTRIEBELEID**

Samenvatting

Op 3 februari 2023 keurde de Vlaamse Regering de Vlaamse visienota ‘Naar een versterkte concurrentiekracht van de Europese Industrie’ goed. Er werd bepaald dat de Vlaamse minister van Economie en Innovatie het initiatief zou nemen om, samen met de minister van Buitenlandse Zaken, in voorbereiding van het Belgische voorzitterschap van de Raad van Europese ministers, een verdieping van die visienota uit te werken.

De aldus voorziene verdieping gaat als conceptnota in bijlage. Deze conceptnota zet enkele strategische krachtlijnen uit voor een toekomstgericht en proactief Europees industriebeleid. Hij vormt voor Vlaanderen een leidraad tijdens het Belgische voorzitterschap van de Raad van Europese minister en dient als input voor beleidsdebatten over en aanbevelingen rond toekomstig Europees industriebeleid.

Inleiding

In een tijdperk dat wordt gekenmerkt door ingrijpende technologische, industriële, economische en geopolitieke omwentelingen, is er nood aan een ambitieus Europees industriebeleid dat te midden van wereldwijde uitdagingen de industrie klaarstoomt voor de transitie naar klimaatneutraliteit en digitaal leiderschap. Tegelijkertijd zal diezelfde industrie bijdragen aan de ontwikkeling van oplossingen voor andere maatschappelijke uitdagingen.

Een toenemende concurrentie op wereldschaal en recente gebeurtenissen zoals de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne, hebben de algemene kwetsbaarheid van internationale aanvoerlijnen blootgelegd. Eerlijke concurrentie en handel worden bedreigd

//

door handelsspanningen, marktverstoringen en al of niet verdoken protectionisme, en dit in een context van geopolitieke verschuivingen op het wereldtoneel. De voorbije jaren werden met name de energie-intensieve sectoren bovengemiddeld getroffen door de volatiele energie- en grondstoffenprijzen. Daarnaast staat de industrie ook onder druk om in snel tempo zware investeringen te doen voor de duurzame en digitale transitie, om onder andere tegemoet te komen aan de EU-klimaatdoelstellingen, waarbij ze geconfronteerd wordt met tekorten in grondstoffen, technologie en (gespecialiseerde) arbeidskrachten.

Op 3 februari 2023 keurde de Vlaamse Regering de Vlaamse visienota 'Naar een versterkte concurrentiekracht van de Europese Industrie' goed en besliste de standpunten van deze visienota mee te nemen in de intra-Belgische en Europese besprekingen en uit te dragen naar Vlaamse en Europese stakeholders, inclusief de Europese instellingen. Als vervolgtraject werd bepaald dat de Vlaamse minister van Economie en Innovatie het initiatief zou nemen om, samen met de minister van Buitenlandse Zaken, in voorbereiding van het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, een verdieping van die visienota uit te werken met voornamelijk focus op economie en innovatie. Die verdieping is te vinden in bijgaande conceptnota.

Deze conceptnota zet enkele strategische krachtlijnen uit voor een toekomstgericht en proactief Europees industriebeleid dat inspeelt op het versterken van de concurrentiekracht en op het vergroten van de weerbaarheid van de Unie, en dit voortbouwend op de eigen sterktes. Concreet worden drie werkvelden geïdentificeerd.

1. Het Europese industriebeleid aan onderzoek en innovatie koppelen

Innovatie is de drijvende kracht voor de Europese competitiviteit. De industrie speelt een dubbele rol in het realiseren van de transitie naar een duurzame en digitale economie en het verminderen van strategische afhankelijkheden. Ze zorgt voor het ontwikkelen en aanbieden van innovatieve technologieën, producten en processen die bijdragen aan de beleidsdoelen. Tegelijkertijd ondergaat de industrie zelf de duurzame en digitale transformatie, waarbij innovatie een belangrijke katalysator vormt.

Door strategische prioriteiten te selecteren en deze als een rode draad doorheen het industrie-, onderzoeks- en innovatiebeleid te laten lopen, kunnen schaarse financiële middelen gericht ingezet worden doorheen het innovatie- en opschalingstraject en kan er met focus ingespeeld worden op innovatie-opportunities geïdentificeerd door de industrie. Daarnaast moet er gestreefd worden naar het ontwikkelen van een innovatiepijplijn die gealigneerd is met deze strategische prioriteiten om een duurzaam effect van onderzoek en innovatie op de samenleving te realiseren. Deze innovatiepijplijn moet gepaard gaan met een geoptimaliseerd Europees financieringsinstrumentarium (onder andere via het Europees onderzoeksprogramma) dat inspeelt op de ondersteuning van de diverse fasen van het innovatieproces en de valorisatie van innovaties door de industrie. Voor Vlaanderen levert het Europees onderzoeksprogramma immers aanzienlijke opportuniteiten. Vlaamse partners kennen een slaagpercentage van bijna 29%, wat boven het EU-gemiddelde van 23% ligt.

Hiermee trekt Vlaanderen iets meer dan 3% van het budget van Horizon Europa naar zich toe.

Een belangrijk sluitstuk van dat innovatieproces is het testen en demonstrenen van innovaties door bedrijven in een relevante praktijkomgeving (door het gebruik van innovatie-infrastructuren). Toegang tot een excellent netwerk van innovatie-infrastructuren en een hieraan gekoppeld structureel en voorspelbaar financieringsinstrument is een belangrijke doch ontbrekende schakel in het huidige Europese ondersteuningsinstrumentarium.

2. Het uitbouwen van en de transitie richting industrieën van de toekomst

Aanvullend moet de EU zich richten op het bevorderen van de opname van innovatieve technologieën door de industrie. Technologie- en materialenneutraliteit is hierin een essentiële voorwaarde. Bovendien moet er vertrokken worden vanuit een geïntegreerde waardeketenbenadering voor industrieel beleid, waarbij Europa de volledige waardeketen erkent.

In deze context kunnen de eerste ervaringen met de uitrol van de European Digital Innovation Hubs (EDIH's) mogelijk waardevolle inzichten bieden voor verdere uitbreiding naar andere thematische gebieden. Vlaanderen huisvest drie European Digital Innovation Hubs, één met een focus op digitalisering van de maakindustrie (Digitalis – consortium geleid door Flanders Make), een andere met focus op het digitaliseren van energie in de bebouwde omgeving (EDIH-EBE, consortium geleid door EnergyVille) en tot slot één met een focus op artificiële intelligentie als breed inzetbare technologie (Flanders AI EDIH, consortium geleid door imec).

Het verzekeren van voldoende financiering voor de verdere groei van bedrijven komt meer en meer op de voorgrond. PMV speelt hierin voor Vlaanderen een belangrijke rol. In die zin is het ook belangrijk te wijzen op de recente waarborgovereenkomst van PMV met de Europese Commissie in het kader van het InvestEU-programma, ter ondersteuning van investeringen in duurzame infrastructuur. Deze waarborgen zullen een boost geven aan duurzame investeringen in Vlaanderen (ter waarde van meer dan 800 miljoen euro). PMV is hiermee de eerste Belgische 'implementing partner' i.h.k.v. InvestEU.

Wie spreekt over bedrijfsfinanciering, moet het – zeker vandaag – ook hebben over staatssteun. Een eengemaakte markt en een eerlijk mededingingsbeleid hebben in het verleden bewezen cruciaal te zijn voor de economische welvaart binnen de EU en om een subsidierace tussen lidstaten te vermijden. Een situatie waarin lidstaten met elkaar concurreren door middel van subsidies en tegen elkaar worden uitgespeeld door bedrijven, moet ten allen tijde vermeden worden. Een subsidierace, zowel binnen als buiten Europa, zoals deze vandaag dreigt te los te barsten, is nefast voor kleine, open economieën zoals Vlaanderen. Maar ook voor grote (Europese) economieën is deze op lange termijn onhoudbaar. Dit is geen efficiënte besteding van publieke middelen.

Europese Unie. Er is nood aan een strategie die de verschillende (Europese) doelstellingen met elkaar verzoent. Er moet in dat kader voorzien worden in een (Europese) oplossing voor de conflicterende doelstellingen en het beperkte ruimtegebruik: milieu en natuur enerzijds en industriële projecten voor verduurzaming en decarbonisatie anderzijds komen er immers in conflict. Ook moet het Europese beleid toezien op een gelijk speelveld bij het vormgeven en de implementatie van de milieuwetgeving, en vermijden dat algemene normen verscheiden worden geïnterpreteerd in de verschillende lidstaten en zo de interne markt verstoren.

Traject en verdere stappen

De conceptnota 'Naar een ambitieus Europees industriebeleid' vormt de verdieping van de Vlaamse visienota 'Naar een versterkte concurrentiekracht van de Europese Industrie' van 3 februari 2023, voornamelijk vanuit een focus op de bevoegdheden Economie en Innovatie. De krachtlijnen van de conceptnota werden toegelicht tijdens de vergadering van het Industrieforum op vrijdag 24 november 2023. Er werd ook rekening gehouden met de aanbevelingen 'Voor een versterkt competitief, innovatief en duurzaam industrieel Vlaanderen' van Agoria, essenscia, Fevia en Fedustria, zoals toegelicht op de Vlaamse Industrieforum van 28 februari 2023.

Deze visietekst vormt in het komende halfjaar voor Vlaanderen een leidraad tijdens het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie en dient in die zin als input voor beleidsdebatten over en aanbevelingen rond toekomstig Europees industriebeleid. We zullen de conceptnota vertalen en als Vlaamse visie presenteren aan en bilateraal bespreken met Europese stakeholders. Ten slotte nodigen we de SERV en VARIO uit om hun advies bij deze conceptnota te leveren.

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaamse Minister van Buitenlandse zaken,
Cultuur, Digitalisering en Facilitair management

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Jo BROUNS

